

9:00 - 13:00 - učebny
Semináře a dílny

zp 16.30 a 20.30 ? Jiráskovo divadlo (65 min.)
Divadlo Luna Stochov
Ach, ta něha našich dam!

zp 16.30 a 20.30 - Sál Josefa Čapka (60 min.)
Geisslers Hofcomoeianten Kuks
Nevyslovené Oraculum – Výmluvná mlčenlivost. Ani muk!–Nepomuk!

dp 10.00 hodin - Zahrada za Čajovnou
Z pohádky do pohádky III

dp 17.00 hodin - Park A. Jiráska
RELAX BAND Hronov, dirigent: Jan Drejsl
Koncert

dp 22.00 hodin - Náměstí Čs. armády
Závěrečné slovo festivalu a ohňostroj

dp - doprovodný program
zp - základní program

Změna programu vyhrazena!
V případě nepříznivého počasí
se doprovodný program v parku ruší!

SOUTĚŽ

KUPUJTE

Záznamy představení na DVD
Amatérskou scénu
Odbornou literaturu a texty her

SLEDUJTE

-red-

JH KONČÍ NA ZÁCHODĚ V TRITONU (ALKOINTELEKTUÁLNÍ POŽITEK)

Začíná to záchodovou poezií
a končí smrtí na plovárně

budou jiný vztahy
písničky
a postele!

Je pětatřicet ve stínu a já
vinem svojí žízeň hasím.
Ještě chvilku budu hledat
pravdu ve vínu
A pak asi zkvasím.

Třeba zašeptej „tady jsem“,
abych až umřu hned věděla,
kam za tebou mám jít.

máme je
zrána
rány
zjitřelý
ránem
a očima
smíchem
kapkama
a šťastným samospádem
znavený

Jsi bůh v mé hlavě
jsi mileneček v mé posteli
jsi něco všudypřítomného
nepolapitelného
něco kvůli čemu si brzy
vpálím kulku
do hlavy
šklíba jen, že se neustále tak
míjíme

vykreslím tornádo
a ničící hrot
žiju jak hovořo
žiju dlouho
a žiju
dost

když zahlédnem slunce tak
nevíme ani, jestli bylo pravý
nebo jen mraky se hnuly

Je šest ráno. TAXPAT!

Na závěr pieseň česko-slovenského redakčného přátelství,
zložená na motivy známej slovenskej ľudovej piesne:

Ej, na Hronove

Naaa Hronove dobře,
Naaa Hronove zdravo,
Aleee na Hornove, aleee na Hronove
Ej 10 dní je mááálo!

10 dní je málo
A programu veeeľa
Když děláš v redakci
Když děláš v redakci
(V semináři, v PC klubu...)
Od rána do večera!
Hej!

Nápěv na požiadanie zaspívame v redakci.

-zf-

78. Jiráskův Hronov 1. - 9. srpna 2008

Jaká generace?

Nosili jsme pracovní oděvy na protest proti tomu, jaké oblečení se dostalo koupit. Stěhovali jsme se na vesnici, protože ve městech nebylo možno získat byt. Četli jsme klasiky, protože nic jiného se nedalo číst. Manifestace jsme se nedívali na televizi a nečetli žádné noviny, protože nás nezajímaly.

Účastnili jsme se ekologických aktivit, protože to byla jediná veřejná činnost, která nepodléhala cenzuře. Na dovolenou jsme nejezdili, protože v rekreačních zařízeních našich zaměstnavatelů pro nás nebylo místo. Moc jsme se nečesali a místo členky nosili ve vlasech konopný provaz.

Měli jsme nemanželské děti, protože by nás

nikdo nedostal před oddávajícího úředníka národního výboru. Na dobovou konvenci jsme těch dětí měli hodně: teprve mnohem později jsme se dozvěděli, že jsme měli děti kvůli rodinným přídavkům. Ostatně kvůli těm fuding rodinným přídavkům jsme nesměli být ani den bez pracovního poměru, takže ten, koho z práce vyhodili, byl postižen dvakrát. Vyhazovali nás často a nutno říci, že jsme moc dobře nepracovali v těch zaměstnáních, která na nás zbyla. V nepřátelských porodnicích jsme přiváděli na svět důsledky neplánovaných těhotenství a teprve mnohem později jsme se dozvěděli, že to byly vlastně děti Husákovy. A ještě později jsme se dozvěděli, že nechtěné děti na nás můžou svést všechny své průšvihy. Nedokázali jsme jim udržet úplnou rodinu, byli jsme stále strašně citově rozjitřeni a nezvládali

strana 2 →

BONUS!
Plakát uvnitř!!!

jsme své životy. Svět se řtil do dáblovy řiti, milovali jsme Josefa Váchala a uměli nazpaměť Krvavý román větu po větě.

Hledali jsme vlastní učitele a univerzity, a našli je mezi bohémou a v hospodách. Nena- učili jsme se pořádně cizí jazyky, protože jsme nikdy nevystoupali do ciziny a vysokoškolské obory, spojené s lepší výukou jazyků, byly vyhrazeny zvláště doporučeným. Moc jsme se nenajedli, zato pivo bylo levné. Mluvili jsme spisovně a vkládali do vět sprostá slova. Mnozí z nás jsou už po smrti, z některých jsou trosky, někteří s nasazením revoluční energie dohnali, k čemu se dříve nedostali. Mnozí s radostí obrátili osobní undergroundovou orientaci ke státotvorné, neosvědčili se, byli zklamáni a po(s)tupně odvolání z funkcí, které v jakém- si nepřítelném okamžiku zaujímal. Přečetli jsme si, že léta naší generace byla „báječná pod psa“, ačkoliv byla ohavná a „bude hůř“. Nenáviděli jsme obřadní síně, ale milovali kostely a hřbitovy.

My, kteří jsme tohle všechno přežili, jsme naprosto obyčej- ní lidé, na nichž se nic z toho, co je uvedeno výše, nepozná. Naštěstí, řekla bych.

Alena ZEMANČÍKOVÁ

Nad Pekingem včera rozstříleli mraky a na vás, moji milí, se snesl přivalový déšť. Doporučuju nepostávat u krajnic a oblék- nout si bílá trička. Anebo bílé šaty. Osmého osmý nula osm už sice nestiháte, ale devátého bude svatební obřad levnější. Žeňte a vdávej- te se výhradně z lásky, nezapomeňte ovšem uzavřít předmanželskou smlouvu. O svatební noci báječně chutná šampaňské, kterým vče- ra po ránu ukončil organizační štáb JH své letošní snažení. Nebo aspoň jeho značnou část. Dobře si prohlédněte hronovské náměstí, za rok už ho uvidíte v úplně jiné podobě. Místo stromů budou sakury, místo trávníku a dlažby ušlechtilé leštěná žula a místo zaparkovaných aut prázdný prostor. Všechno je to o komuni- kaci. A ještě něco – neodnášejte prázdné lahve z Tritonu, i když se vám líbí. Příříklad můj kolega si především jednu krásnou opatřil. Bylo půl šesté ráno, přelili jsme do ní zvléště červené víno z vedlejšího stolu – nebo stolů? – a on si s ladnou nádobou vykračoval spícím městem. Laskal ji. I Horror už měl zavřino. A potkal krásnou slečnu a ona také nesla láhev. Byla laskavá. „Můžeme si připít?“ Připili si na chodníku pod stromem. „A kam jdete, sleč- no?“ „Domů ze šichty. A tu láhev nám zítra prosím vraťte.“ Je konec festivalu, konec eufo- rie. Smiřte se s tím.

Letos už vám rozhodně nic víc neporadím. Čekám pod dekou.

Vaše Ella

DĚDO, JE NAŠE GENERACE ZKURVENÁ?

Petry Hanuškové
s Janem CÍSAŘEM

Když jsem profesorovi Císaři oznámila, že s ním chci dělat rozhovor do posled- ního čísla, odpověděl: „Ale já už jsem na Hronově všechno řekl.“ Protože jsem se ale nenechala odbýt, tak souhlasil. Byla jsem však upozorněna, že položím-li blbě otázky, mohu očekávat jediné blbě odpovědi. Jenže. Jaké chytré otázky položit člověku, kterého znáte celý život? Proto se mi ten úžasný nápad udělat rozhovor s vlastním dědečkem nakonec tak úžasný nezdařil. Ale jen do té doby, než jsem si přečetla jeho recenzi na představení Fucking generation. A pak mi to došlo. Vždyť já vlastně vůbec nevím, jak děda tu naši ztracenou generaci vnímá. Samozřejmě vím, že mu vadí, když jeho vnuci mají všude nepořádek. Nebo odmítají studovat. Ale jaký celkový obrázek si o nás udělal?

Dědo, myslíš si, že naše generace je opravdu tak zkurvená?

Vaše generace má v mnohém veliké štěstí. Máte šanci dělat věci, které byly dřív naprosto vyloučené. Těch šancí a možností je ale tolik, že si z nich často nedovedete vybrat. Jako byste se nedokázali definitivně rozhodnout. Poskakujete jako motýlci z kytičky na kytičku, ale to vaše poskakování jako by nemělo žádný cíl a účel. Chybí vám základní směr. Všechno je poměrně snadno dostupné a nestojí vás příliš velké úsilí to získat. Na což jste si bohužel zvykli.

Dokážeš si představit, že bys byl na našem místě?

Musím se přiznat, že jsem neobyčejně rád, že už jsem stařec. Asi bych spoustu situací těžko zvládal. V něčem to máte ohromně lehké. Nikdo vám v ničem nebrání, můžete si dělat, co chcete. Právě proto je pro vás ale na druhou stranu těžké najít něco, co by pro vás mělo skutečnou hodno- tu. Já sám nevím, jak bych si s tím poradil. A jsem neobyčejně rád, že to řešit nemusím.

No já nevím. Chápu, že jako příslušník své generace bych se asi měla cítit mizerně. Jenže mě život docela baví.

Tak za prvé, pojem generace je příliš zobecňující. Samozřejmě, že existují zásadně odlišné generační projevy. Každá generace se musí s něčím porvat, musí něco překonávat, musí se něčeho vzdát, něco jí připadá naprosto zoufalé. To je naprosto přirozené. Člověka ale neformuje jenom doba. Formuje ho také to, jak se k životu postaví, jakou přijme odpovědnost za své jednání. To, co se zdá někdy beznadějně, se dá proměnit v pozitivní. A naopak.

A s jakými problémy se potýkala vaše generace?

To je strašně složitý. Dal by se o tom napsat román. Museli jsme se vyrovnávat se spoustou fak- tů, které pro nás byly pozoruhodné a nové. Ale postupně jsme poznávali, že ty nové skutečnosti zase tak báječné nejsou.

To je ale přece podobný pocit, jaký teď zažíváme my.

To nevím. My jsme to měli daleko jednodušší v tom, že nám byly z ideologicko-politické- ho hlediska nabídnuty jakési zájné cíle. Když do toho člověk pronikl, zjistil, že ty cíle tak záj- né nejsou. My jsme tu nabídku zpočátku přijali. Někdo se tomu začal vzpírat, v tom uvízl až do hořkého konce. Vám nikdo žádný zájné cíle nenabízí. Máte možnost volby rozhodování v tom, jak se postavíte k věcem, které vás obklopují. Žádnou jasně formulovanou a vytyčenou nabídku nemáte. O to je to s vámi horší.

Co bys označil za typický příklad divadla tvojí a mojí generace? Jde to dnes vůbec nějak jednoznačně formulovat?

Pokud jde o mojí generaci, tak asi těžko. Já osobně mám rád divadlo moderního realismu, který je vystavěn na herci. Ale netvrdím, že ho mají rádi všichni moji vrstevníci. Pokud jde o vás, vy jste samozřejmě rozhodnutí rozbít řadu norem a konvencí. Já některá představení, která vaše generace přijímá, chápu, některá zase ne. Někdy se mi totiž zdá, že v nich převažuje diletantis- mus, který se schovává za něco jakoby nového a moderního. Ale to je celkem logické a přirozené. Řekl bych, že takový ten typ post-dramatického divadla je vám bližší než divadlo, které má svůj vnitřní řád daný právě dramatickostí.

PC

RUBIKOVA KOSTKA

Je hlavolam vynalezený začátkem 80. let 20. století. Jde tedy o vynález Fucking generation a možná i proto začal problémový klub právě upozorněním na slečnu, která si den co den na PC skládá barvy na Rubikově kostce a vystihuje tak podstatu setkání, kde odborníci na slovo vzatí snaží se pojmenovat barvy v inscenacích viděných... (inspirace Petrem Michálkem v červené kostkaté košili).

„Generační výpověď – toho slova se bojím.“ Petr Christov by Fucking generation nejráději nazval výpovědí inscenovanou nebo zprávou o generaci, která odkazuje k jisté zatracenosti generace částečně ztracené. Ta si nese vizi do světlé budoucnosti. Aktéry spojuje děláni divadla (specifický pohled na divadlo) a cca ro-čník 1980 (stejně jako Rubikova kostka a Jasan-ka). Scénický tvar je zde druhotný. Důležité je něco sdělit – chci něco říct z přesvědčení – něco o sobě sám sebou. OSTENZE – ukazování. Na jevišti mám kostru, vlasy... jsem sám sebou. Prof. Císař pochlácholil Petra Christova, když zapomněl další myšlenku: „třeba si vzpome-nete za 14 dní.“ Jakub Korčák oceňuje, jak se intenzivním způsobem povedlo v FG pojmeno- vat pocit, který má on sám ze světa. Ztráta vůle ke smyslu, ztráta hodnot. Tzv. inscenovaná reality show u psychologa a loutkové divadlo, které nedbá na žádnou strukturu. Nápady, kte- ré se hned opouštějí, nejde o klasické pojetí, většinou se snažíme o dodržení znaku, zde je to naopak. INTENZIVNÍ POJMENOVÁNÍ ROZ- PADU HODNOT DNEŠNÍHO SVĚTA.

Divadlo to samozřejmě je. Divadlo není jen jedno. Je tu jeden problém. Nebo problém? Ano problém, když jsme na problémovém klu- bu. Tribuna – jde o to, jak to koho zaujme nebo nezaujme, jak souhlasí nebo nesouhlasí (vol- ně podle Císaře) - Přenesení reality na jeviště bez interpretace. Na jednu stranu je zde snaha o to, aby nešlo o výpověď, ale na druhou stranu s písničkami a minulostí se interpretuje – smě- řuje se samozřejmě k pointě. Ze svých životů vybíráte absurdní momenty. Jak to dnes vypa- dá s uměním? Kde je míra autenticity? Křehká, ale velmi vrstvená konstrukce. (volně podle Zavorského) - Už téměř nenávidím, jak všech- no musí mít příběh! Místo fikce použijí svůj vlastní příběh a na něm ukáží to, co si autor potřeboval vymyslet slovy. TOUHA PO PRAV- DIVÉM PŘÍBĚHU. (A. Zemančíková)

Co je pravda a co lež – fikční světy. Podstat- né je, co se vybírá z reality – výběr nám uka- zuje postoj k realitě. Asi už se generacím před námi děly mnohem horší věci, než že se musí jezdit na běžkách do osmičky. Ti, kteří neztra- tilí vůli ke smyslu, vydrží. (J. Korčák)

OŠKLIVÉ JE KRÁSNÉ – Zlatíčka – Oud Zweet. Holandsky mluví Jakub Korčák, takže nám mohl přeložit text. Jen pro ukázkou, ženy říkají jaká mají krásná prsa a pluchá břicha. Nehleďte tedy v textu nic víc. Inscenace je o vztazích mezi muži a ženami. Buď muži touží po ženách a ženy je nechťejí nebo nao-

pak, přičemž prostor rozehrávají, roztančí neskutečně.

O inscenacích Komunikační etudy (KUK!), O rybáři a jeho ženě ((LDO ZUŠ Harmonie) a Lesson three – my day (Na poslední chvíli Ost-rov) se bohužel nemluvalo. Alena Zemančíková (za všechny) kulantně vysvětlila, proč se na PC nikdo nebude těmito inscenacemi zabývat a k nim vyjadřovat: „Jedná se o ukázkou metody práce při dramatické výchově, kde není cílem vytvořit inscenaci, která by byla pevným tvar- em. Je zde důležité vedení pedagoga, který do jisté míry nechává aktéry svobodně tvořit, ale zároveň musí umět náležitě věc usměrnit.“

Dále se rozebírala inscenace Non s müsli, ale já jsem si v hlavě dávala dohromady výše citované. Celý soubor KUK! (nejméně deset děvčat ve věku 15-16 let) přišel na problémo- vý klub, aby se dozvěděl, že problémem je to, že nikdo z nepovolanějších se nehodlá tím- to druhem divadla zabývat, a tak mají smů- lu a nic se nedozvedí ani o své inscenaci ani o dvou dalších (takže možná měly holky radě- ji odjet autobusem o něco dřív?). Už zajímavé je, že tyto tři věci byly v jednom společném bloku. Proč vlastně? Už tím jsou vyděleny a označeny za něco jiného? Proč se JH nazý- vá divadelní žatvou? Proč se zkrátka nepřizná, že dětské a středoškolské divadlo zde nemá mís- to? Proč, když se ví, že na JH postupují insce- nace i z přehlídky scénického tance, dětského a studentského divadla, proč se k nim nikdo nechce vyjádřit? Proč zde není někdo, kdo by chtěl? Nebo tedy v opačném případě – mají tady být tyto inscenace?

Omlouvám se, ale kvůli tomu jsem k Non- smyslům chytila jen, že Ernsta Jandla a Chris- tiana Morgensterna zase tolik věcí nepojí. Krom destrukce jazyka. Jandl není nonsens, ale „deep-sense“ – koncentrovaný smysl. Proč tito autoři? Jak vizualizovat poezii? Kdosi strčil hlavu do akvária a zvuky rybek slyšel. I když kromě delfínů ryby žádné zvuky nevydávají a delfíni nejsou ryby. Chybí nám ilustrace, i když poezie je naše silná stránka. Prof. Císař si přikázal přísné mlčení.

Slečna, která skládá dennodenně Rubiko- vu kostku ji zase na závěr PC měla složenou, bohužel moje Rubikova kostka se rozpadla na tisíc barevných kousků. Ale co, jde přeci o PROBLÉMOVÝ klub.

Lenka Novotná

DIVADLO JE NEJKRÁSNĚJŠÍ ČERNOBÍLÉ

Rozhovor s Filipem Lašutem

Poslali mě za ním, že prý si budeme rozumět. Nechal jsem tedy lámání časopisu a šel jsem si udělat rozhovor. Svůj první - a letos i posled- ní. Vyprávěním pana Lašuta jsem byl zaujat natolik, že jsem si zapomněl fotografa vyfotit.

Filip Lašut je slovenský profesionální fotograf, který od roku 1968 systematicky fotografuje amatérské divadelní přehlídky. Původně chtěl být strojevedoucím na dráze. Foto- grafii měl jako koníčka a otec mu zařídil vyučení na fotografa. Měl však větší ambice než zůstat ate- liérovým fotografem. V průběhu své praxe foto- grafoval pro noviny, film i ČTK a stal se muzejním fotografem. V současné době dokumentuje kul- turní památky a vydává o nich propagační mate- riály. Jeho vzorem, a to hlavně v práci se světlem, byl Karel Plicka. Naučil ho čekat na světle a to divadelní fotografie potřebuje.

Kdy jste se dostal k fotografování divadla?

Až po letech práce pro muzea. V šedesá- tém osmém mne oslovil Mišo Kováč, v té době pořadatel Scénické žatvy, abych ji fotografoval. A já u ní zůstal dodnes.

Fotografujete různé amatérské přehlídky na Slovensku i v zahraničí. To musíte mít rozsáhlý archív?

Ano mám fotografie z mnohých festivalů za posledních 40 let, ale ještě je nemám tak zpracované, aby se v tom po mně někdo vyznal. To mám jako svůj velký úkol do dalších let. O archiv má zájem i Divadelní ústav v Bratislavě.

Čím fotografujete? Používáte digitální techniku nebo jste „klasikem“?

Dlouhá léta jsem fotil na středofórmát 6x7cm, vlastně jsem byl jedním z posledních fotografů, který přešel na digitální techniku.

Co vás k tomu přivedlo?

Rychlost při zpracování. Bohužel rychlost je nyní to nejdůležitější. A také je problém, že amatérské divadlo nemá nikdy mnoho peněz na zaplacení materiálů, nehledě na to, že kla- sický černobílý materiál je dnes velmi nekvalit- ní. Digitální technika produkci velmi zlevňuje.

Ale také to může vést k tomu, že se správný záběr nehledá, ale vybírá se ze stovek nacvakanych snímků. Že se fotografování stává povrchnějším.

Možné to je, ale spíš jde o možnost nešet- řit materiálem. Víte, ono je to celé o intuici. V pravou chvíli vystihnout tu správnou situaci. Myslím, že mám talent předem vycítit klíčovou situaci představení. Říká se o mně, že když se zvednu ze sedadla, je to ve chvíli, kdy se děje to nejdůležitější.

Vidíte představení několikrát, nebo jdete a rovnou fotíte?

Na festivalech ne. Přijdu, fotím, a musím se spolehnout na svůj cit pro moment. Mám slu- chovou vadu, a tak vidím to, co neslyším.

Co říkáte barevné divadelní fotografii?

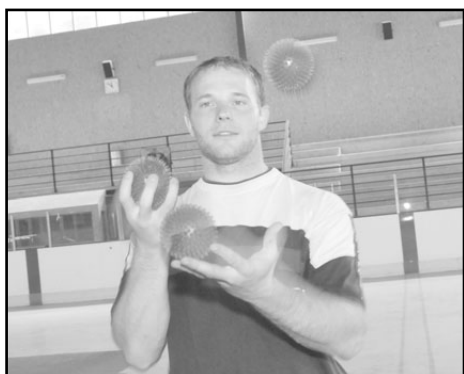
Myslím, že barevná fotografie a divadlo jsou v protikladu. Divadlo je nejkrásnější černobí- lé. Musíte pracovat s kontrastem s neostrostí pohybu. Když pracujete s kontrastem, tak jsou barvy posunuté a není to ono.

-md-

Žongléřský seminář, Adéla Kratochvílová

Seminář

Z

MÍČEK SPADNE I DOBRÉMU ŽONGLÉROVI

Na semináři se mísí jak úplní začátečníci, tak pokročilí, kteří už mají jednu dílnu s Adélou Kratochvílovou za sebou a přijeli si pouze zatrénovat, ale také například kluk, který se žonglováním živí. V průběhu semináře se ty obrovské rozdílly ale mazaly. „Nejsme v tuto chvíli na takové úrovni, že bychom mohli říct, že to umíme. Když jsme přijeli, neuměli jsme vůbec házet. Během prvního dne jsme se naučili princip tří míčků, a pak už se na to nabalují další a další triky. Ale dobrým žonglérem se člověk stává prý po pěti až deseti letech. Je to velká dřina.“ Prozrazuje mi Terka, která je na žonglování úplně poprvé. Společně s Lindou tak bez rozmyslu kývou na otázku, zda by na seminář přijely za rok znova.

Terka: „Určitě jo, toto je pouze základ, ale k tomu, abych se naučila žonglovat, potřebuji trénink. A toto je trénink nejlepší. Tím, že vstaneme ráno v devět hodin a musíme jít na pět hodin cvičit. Normálně se člověk nedonutí. Právě na ty základy je intenzivní výuka nejlepší. Pak už můžu trénovat doma. Není to tak, jak vnímám jiné semináře, na které přijdete jednou a další rok už na něj nemusíte, protože je to to samé. Podobně je to i s pantomimou.“

Linda: Příště, až budeme natrénované, budeme moci odpoledne používat i mozek, ne jako teď. Odpoledne jsem už nedokázala konstruktivně odpovědět, zda se mi dané představení líbilo nebo ne, protože mi pořád běhaly v hlavě míčky. Když potom dlouho žongluješ, tam máš potom fakt vyžonglováno.

Překvapilo mě, že se v žonglování používají docela často slova, zvuky, hrací skřínky, píšťalky nebo zvonečky. Všechny tyto aspekty posunují příběh dál. Dodávají mu charakter. Toto využití předmětů a slov vysvětluje, k čemu všemu se dá žonglování použít. Může se z toho stát i groteska doplněná o míčky. Spojovat žonglování s mluveným slovem je ale velmi obtížné. Člověk se soustředí na to, jakým způsobem žongluje, a když do toho má začít mluvit, je to zase další úroveň. Stejně jako prezentování dílny před diváky. Jak mi vysvětluje Adéla: „Vždycky se snažím dovést semináristy k prezentaci. Teď jim to tady v tělocvičně jde, ale předvést to veřejně je zase o něco náročnější. Ale míček může spadnout i dobrému žonglérovi.“

Vlastní výroba žongléřského míčku:

1. vezme se sáček a naplní se nějakou obilovinou (např. proso, čočka, kroupy), aby toho bylo tak akorát do dlaně – sáček se omotá, ale nijak se nesukuje
 2. přes sáček se přetáhne gumový balónek s ustříhnutým nafukovacím otvorem
 3. přes něj se stejným způsobem přetáhne další balónek a takto se udělají přibližně tři vrstvy
 4. pak už se může míček i jakkoliv ozdobit
- Výrobou míčku se prý vytvoří i jakýsi prvotní vztah mezi žonglérem a míčkem. Když jsou míčky vaše a vlastnoručně vyrobené, ještě víc vás to samotné žonglování zajímá a baví.

Eva Koutová

Problémem naší doby je ale také to, že se už vlastně nedá vymyslet nic nového. Všechno už tu někdy bylo.

Já myslím, že něco nového se dá vymyslet i dnes. Jde o to, jestli má člověk talent využít všechny prvky, které divadlo má a zná. Umění jde ruku v ruce se schopností kombinovat. Člověk s dostatečnou intelektuální i obraznou imaginací může kombinovat známé a vyzkoušené prvky zcela novým způsobem a přijít tak s něčím originálním.

Právě jsi se pokusil o sociologický rozbor naší generace. Nemáš pocit, že by se i směr, jakým se dnešní divadlo ubírá, dal uchopit právě přes sociologii?

Samozřejmě, že ano. Sociologie divadla je ale u nás velmi zanedbané pole. V zahraničí se její role chápe úplně jinak. Ale abych se vyjádřil přesně, to bych musel popsat celý Zpravodaj, a ještě byste mi museli přidat dalších dvacet listů.

Hm, máš tak dvě minuty.

Zkusím to. Na základě sociologie divadla můžeme odhadnout, proč se co hraje, jakému společenskému požadavku to odpovídá, co lidi od divadla požadují. Z tohoto hlediska není současný stav divadla ideální. Co se vlastně od divadla dneska požaduje? Rozhodně nereaguje na nějaké jasné společenské požadavky. Výhoda dneška je, že divadlo má spoustu podob. V tom je skutečně postmoderní. Každý typ divadla si najde svou skupinu příznivců. Problém dnes ale je, že lidi do divadla nechodí. Jedna moje studentka se zabývá vztahem diváka a divadla. Soukromě ti můžu říct, že podle jejich předběžných průzkumů vysokoškoláci chodí do divadla minimálně. České profesionální divadlo teprve teď začalo zaznamenávat všechny proměny společnosti ve vztahu k divadlu a teprve teď se začínáme vyrovnávat s jejich negativními důsledky.

A kam myslíš, že to všechno směřuje?

To já si vůbec netroufnu odhadnout, nejsem prognostik. Nejsem ani bytostný optimista. Vždycky jsem ale byl dějinný optimista. Věřím, že v dějinách jsou chvíle, kdy zvítězí ta pozitivní stránka. Pokud se toho budu dál držet, tak věřím, že i vaší generaci dějiny učiní nějakou optimistickou nabídku. A vy si ji přisvojíte.

Petra Hanušková

Day 7

ASTEROID BEJCEK had not much to offer for foreigners, since it was mostly text. I could see that the acting was good and there were some nice images, but that was it.

The American performance was a relief, language-wise. The youngsters from a very small town in Oregon, smaller than Hronov, presented an all-American vaudeville show with singing and dancing and a large variety of costumes. The generation conflict is always a success on stage because of all the confrontations between parents and children. In this show it worked well as the leading theme around which the history of music of the last century was arranged. I liked the alternation of more quiet scenes with just a few actors and scenes with all actors (who hardly fitted on the small stage) going all out. What impressed me was not only the ability of the youngsters to put this show on, with acting, with songs like Age of Aquarius (well done) and some acrobatics as well, but also the radiation of positiveness in it. Americans remain so positive, whatever happens (9-11-2001), it always amazes me.

I talked with a couple of the youngsters who told me how much they enjoy their visit to this country and how much they learn from it: different food, different customs, history and so on. They said that they realize now that they take everything for granted in the United States and that they will try to change this attitude after they go back home.

In KNELLERUV LETNI TABOR they eat a lot of pasta, I learned. The idea of a place where all self-murderers go I find interesting (never saw it on stage before) and a lot of things happened to the people in that place, but it went on too long. I did like details like the plastic fish being cut. Live music on stage is hardly ever done in Holland for financial and practical reasons; here I have witnessed it several times, just now in this play and in the ASTEROID BEJCEK play where the flute was well chosen.

This is the last column. I have enjoyed my stay in Hronov tremendously and will go home with lots of good memories and my mind full of images and ideas.

Thanks to everybody!

Joke ELBERS
vede oddělení mezinárodních vztahů
v instituci Kunstfaktor (obdobá české ARTAMY)

Pokud nerozumíte, překlady již brzy najdete na webu www.jiraskuvhronov.cz.

Divadlo Samohana

Hradec Králové

Postavy
postupy
postoje

Josefa Tejkla

Jak vlastně vzniklo tohle seskupení?

Po pěti letech s Černými šviháky nastala chvíle, kdy bylo víceméně potřeba si odpočinout, dát si pauzu. Ale nebyla to pauza z důvodu, že bych neměl volné texty. Tak jsem oslovil v Hradci přátele, kteří dávali najevo, že by nějaké podobné divadlo chtěli dělat. Asteroid Bejček vychází víceméně z autentické záležitosti, je to plus mínus pravdivá historie, která se odehrála na hradecké hvězdárně.

Co název souboru?

Samozřejmě je to trochu úchylný, chtěli jsme provokovat. Ten název má v sobě dvě stránky, není to jen nějaká masturbace, ale hezké složené slovo, kterým sami sebe haníme. Neděláme představení pro davového diváka, a nevadí nám, když někdo řekne, že je to blbý nebo že mu to nemá co říct. Ať si každý vybere.

Jak pracujete s herci?

Rozhodně nemám rád režisérismus, nevím mě baví během inscenování, když je herec svobodný. Promazané stroje, které se spustí na začátku a na konci vypnou, nemám rád. Většinou pracujeme tak, že mám základní text jako východisko a pak herci přinášejí nápady. Já je buď vezmu nebo ne. Nemám rád recepty, rozhodně nedělám rozhodnutí od zeleného stolu. Záměrně jsem si vybral lidi, kteří už mají něco za sebou, jsou divadlem hodně poznamenaní, a tak s nimi není tolik práce.

Hodně jste improvizovali?

Textově nikoliv, ale měli jsme cíl, že se pokusím minimalizovat prostředky, především scénografii. Je to dost postaveno na slovech, a tak jsme scénografii minimalizovali a myslím, že to vyšlo. Ještě jsme mnohé ubrali, a tím pádem se to přelilo do herectví, což je na divadle pro mě to nejcennější. Nemuseli jsme se opírat o žádné berličky, myslím, že jsme už vyhodili všechno, co bylo zbytečné.

Připravovali jste to pro konkrétní prostor?

Naopak, je to velice variabilní, hráli jsme to dokonce i za dne. Samozřejmě Jiráskovo divadlo nám pro tuto chvíli přišlo nejvhodnější, protože je to reprezentativní prostor.

Bylo tohle vaše seskupení náhodné?

Jak se to vezme, v tomto případě myslím, že platí rčení, že náhoda přeje připraveným. Honza byl iniciátor, Martin je muzikant, jsou

strana 5 →

PO HRONOVSKÉM NEBI PLUJE PLANETKA BEJČEK

Asteroid je malé planetární těleso obíhající Slunce mezi Marsem a Jupiterem, často rotující kolem své osy. Tolik odborná definice. Dnes je uživanější název planetka, což mi přijde jako slůvko velmi něžné. Kdesi jsem ovšem četla větu, že k Zemi se řítí gigantický asteroid, což je tím pádem obří planetka. A to už je absurdně poetická metafora skoro jak od Josefa Tejkla.

Tejkl se v amatérských (i profesionálních) divadelních kruzích zavedl jako autor drsných černě humorných frašek pro silné povahy. Nicméně, už když jeho Černí šviháci zahráli před pěti lety v hronovské Sokolovně hrobnickou grotesku Amatéri, pozorným posluchačům nemohlo uniknout, že pod tou drsností se skrývá i velká dávka poezie. Výstižně to formuloval profesor Císař, když nazval Tejkla autorem vět, jež „znějí vznešeností příměrů a obrazů biblické češtiny“. Kdo zná třeba Tejklovy písňové texty, bude jistě souhlasit.

Asteroid Bejček je hra, v níž Tejklova lyrická struna zazněla s překvapivou intenzitou. Hvězdáři Bartoška a Bejček vedou pod hvězdnou oblohou (respektive oponou s jejím fotografickou projekcí, jež je kromě dvou židlí jediným scénografickým prvkem) hovory o ženách, o životě, o Bohu. Filozofují a pochlastávají, což k sobě odjakživa celkem neodmyslitelně patří. Ono lze těžko hledět do té černé hlubiny, aniž by si člověk kladl otázky po původu a smyslu života a aniž by z toho neměl psychologické problémy.

Bejčkovi se manželství s „prostou ženou z lidu“ nevyvedlo, Bartoška si na stará kolena pořídil dítě a objevuje v sobě kouzlo otcovství. Oba jsou tak trochu směšní a hodně pochopitelní a diváci se s nimi snadno identifikují. Bejček se stává antifeministou a podlehnutí magistře Liché je mu posléze osudným. Odchází za svou planetkou a teď tam někde pluje nad Hronovem.

Tejkalův Asteroid Bejček je dobrá hra, vedle ovčího thrilleru Ivany Faitlové a Františka Kasky patří k mým největším dramaturgickým zážitkům a objevům letošního Hronova. Minimalistický inscenační přístup režisujícího autora (včetně poněkud stereotypních flétnových improvizací) ovšem textu moc nepomohl, pozornost diváků vzdor výborným a autentickým hereckým výkonům Jana Bílka a Josefa Tejkla postupně opadávala, což je škoda. Ale pravda je, že se na tom podepsala i únava publika postihující tradičně všechna představení ke konci festivalového týdne.

Radmila Hrdinová

Minulosti (Blast From The Past)

strana 12 →

Myslíte, že se v průběhu století teenageři hodně proměnili?

Myslím, že ani moc ne. Na první pohled jsou třeba rozdíly v generačních vztazích, ale ty problémy teenagerů zůstávají stále stejné. A to na celém světě.

Myslíte, že se lidé, kteří s vámi dělali tohle představení, chtějí věnovat divadlu profesionálně, nebo si ho nechat jen jako koníčka?

Myslím, že většina z nich touží věnovat se divadlu profesionálně. Můžu se pochlubit, že mnozí z mých někdejších studentů se v profesionálním divadle chytili. Ale znáte to, hodně to záleží na tom, jak se jim bude dařit.

-jas-

BLAST FROM USA

Soubor Phoinix Players z Junction City z malej poľnohospodárskej oblasti štátu Oregon, podľa bulletinu priniesol na Hronov typicky americkú ukážku študentského hudobného divadla. Ja, žiaľ, o žánri amerického študentského divadla nemám žiadne relevantné teoretické informácie, takisto o žánri muzikálu, takže o videnom môžem uvažovať iba v intenciách divadla našej kultúrnej tradície a za všetky prípadné mylné úsudky sa vopred ospravedlňujem.

Anotácia k predstaveniu hovorí, že Závanu minulosti (Blast from the past) išlo o pohľad na príbeh amerického pubescenta v priebehu vekov a inscenácia je exkurziou vývojom hudby a humoru amerických muzikálov, obľúbených riekaniek, scénok a básní niekoľkých dekád. Už z uvedeného vyplýva a z predstavenia bolo odčítateľné, že Blast from the past pracuje so sumou všeobecne známeho (miestami možno až kultového) inscenačného materiálu, ktorí tvorcovia zložili do divadelného tvaru. Keďže uvedené riekanky, scénky, básne, songy sú evidentne čosi, čo každý Američan pozná, medzi hľadiskom a javiskom prebieha akási intertextuálna hra – divák sa teší, ak prvý rozná skladbu, ktorá bude nasledovať a jasá, keď mladý americký adolescent imituje rôzne americké muzikálové veličiny a toto napodobňovanie sa mu v ničom nezdá zvláštne, ani nemiestne, ale určite oceňuje, ako sa s ním daná mladá dáma alebo gentleman popasovali. Chvilu som sa pokúšala si predstaviť, čo by na javisku Slávie videl divák, ktorý by mimozmyslovo nezareagoval na žiadnu z použitých skladieb populárnej hudby a vôbec nič by nevedel o euro-americkej hudobnej histórii 20. storočia? Videl by veľkú skupinu mladých ľudí na holom javisku, ktorí v lineárnej a opakujúcej sa štruktúre pieseň- scénka- pieseň- scénka, chodia spoza zadného horizontu buď masovo alebo v dvojici-trojici na javisko, v dobovo náznakových kostýmoch, ktoré si navliekajú na neutrálne čierne trikoty u slečien a oblekové nohavice a tričko u pánov, a po výstupoch znovu miznú v pravom prednom rohu výkrytu. Videl by ich ako skôr nedokonale ako dôsledne imitujú spevácky nie práve jednoduché skladby a snažia sa pri nich odtancovať rôzne náročné choreografie, ktoré striedajú s krátkymi vypointovanými scénickými útvarmi, predvádzanými v hyperbolizovanej hereckej nadsázke, ktorých úloha je preklenovacia (prekenujú čas, kým sa ostatní aktéri prezlečú) a háčiková (zahákne sa o ne časový posun a predpripravia tak ďalšiu choreografiu) a tematizujúca (odôvodnia prichádzajúci tanec a držia tematickú os - tanca chtivý teenager kontra rodič). Samotné choreografie a spev žiadnu špecifickú interpretáciu neprinášajú, potvrdzujú dojem radosti z imitovania, ktorá tak ostáva najvyššie dosiahnuteľnou kvalitou. V porovnaní napríklad s Fucking generation, ktorá sa tiež pokúsila o generačnú výpoveď, je Závan minulosti istým spôsobom rafinovanejší – americkí teenageri si od začiatku dokonca uvedomovali, kde je ich miesto, aký krátky čas majú na svoju „revoltu“ a záverečný výkrik Shout with us, ktorým zatiahli do finálneho tanca aj publikum a vytvorili malú davovú psychózu, hovorí tom, že naozaj vedia, ako svoj čas čo najlepšie využijú. Ako recenzent neznalý žánru pokladám za fantastické, že som hosťujúci súbor z Oregonu mohla vidieť, lebo jednou z funkcií divadla je aj funkcia poznávacia a minimálne túto naplnilo Blast from the past na sto percent.

Zuza Ferenczová

POST

office

NĚKDO SE SNAŽÍ, NĚKDO KRADE...

Spousta lidí si pochvaluje atmosféru Jiráskova Hronova, srdečnost lidí, setkání s přáteli. V článkách Dr. Joke Elbers z Holandska je pěna samá chvála na náš festival. My chválu pěli taky, až do všerejška... Než se ukázalo, že jsme v „Česku“, kde co nezaľijesh do betonu a nenapojíš na elektrický proud, je bez skrupulí – dřive či později – zcizeno. A tak se stalo, že dva z reklamních bannerů, které měly návštěvníky nenásilně upozornit na portál www.jiraskuvhronov.cz, který má i nadále sloužit všem příznivcům našeho festivalu, někdo sprostě ukradl. V tuto chvíli je vlastně jedno, zda šlo o alkoholické pomatení polointeligentního jedince, či skupiny, o vandalství, nebo o „hrdinství“ pubertáků. Plachty, které jsme si na vlastní náklady nechali zhotovit, jsou pryč a jen stěží lze předpokládat, že z nich bude mít nový majitel nějaký užitek.

Možná je to chabý pokus, ale přesto žádáme o laskavé navržení našeho majetku. I když přiznáváme, že jsme se už jaksi smířili s tím, že naše společnost prostě dokonalá není!

Redakce portálu www.jiraskuvhronov.cz

Phoenix Players

Junction City v Oregonu, USA

Mary Huls: Závan Mi

LETEM SVĚTEM AMERIKOU

Postavy
postupy
postoje

Mary Huls

Mary Hulsová

Můžete se představit?

Jsem Mary Hulsová, profesionální režisérka. Asi 15let jsem pracovala v kočovných divadelních společnostech a také jsem učila na lokální střední škole dramatickou výchovu. Tento soubor je ale moje soukromá aktivita, jsem principálkou a režisérkou zároveň.

Kdo jsou členové společnosti – lze to považovat za studentské nebo amatérské divadlo?

V podstatě je to studentské divadlo, protože většina těch lidí jsou studenti střední nebo vyšší odborné školy. Někteří pro college pracují a někteří dosud studují, mnozí obor muzikálové divadlo. Je jim od 15 do 21 let, a pro mě je výhodné, že už za sebou mají určitý trénink v tomto oboru, protože se s nimi samozřejmě pracuje lépe než se začátečníky.

Jak vznikla tato show?

Připravili jsme ji přímo pro Hronov. Když jsem dostala nabídku, tak jsem přemýšlela, co by mohlo být srozumitelné a zároveň zábavné pro evropské publikum. A napadlo mě téma amerických teenagerů, ze kterých si v představení vlastně děláme legraci. A pojmáme to v žánru vaudevillu, což je takový typický žánr amerického divadla. Směs scének, tance a hudby. Zjevují se tu nejružnější hudební styly – od klasiky, přes country až po rokenrol a hip-hop.

Pracovali jste také s improvizací?

To moc ne, já jsem napsala text, který měl pevnou strukturu a k tomu jsme vybírali písně od 20. do 80.let 20.století. Jsou to písně, které jsou populární mezi americkými teenagery, a myslím, že jsou dobře známé i v Evropě. Rozhodně každý zná přinejmenším Michaela Jacksona. Zařadili jsme také milostné písničky, o vztazích mezi mladými lidmi. Snad jediné, co mohlo být nesrozumitelné jsou jižanské písně a jižanský přízvuk ve scénkách. Ale jinak myslím, že ta témata – generační vztahy, láska, peníze, jsou srozumitelná kdekoli na světě.

Jinak jako režisérka jsem velmi přísná a mám svou přesnou představu.

Jak dlouho jste na představení pracovali?

Dávali jsme to dohromady tři týdny. To se nám podařilo jen díky tomu, že ti lidé už mají něco za sebou. Dvakrát jsme to před odjezdem hráli v USA, ale tohle je vlastně regulérní premiéra.

Tak nám přijeli Američani. A na scénu jako by s nimi vtrhly obrázky z amerických filmů. Jako by nám nechtěli měnit naši představu o Americe. Nebo jsou opravdu takoví? Zkrátka, zažitá klišé s lehkou či až těžkou nadsázkou. Je to jako byste listovali nějakou tlustou bichlí mapující 20.století v Americe. Vývoj vztahů v rodině mezi rodiči a dětmi je nejen komický, ale i poučný. Napřed tatínek jako patriarcha s maminkou slepicí „to se tatínkovi nebude líbit.“. Proměna vztahů končí tatínkem v zástěře, chystajícím se na velké prádlo, zatímco matka intelektuálka s přehledem řeší situaci. A potomci? Nejprve jen lehce rozjivená swingařka, na konci suverénní mladá žena, která nežádá o klíčky od auta, ale shovívavě je od rodičů přijme (aby měli radost). A mezi tím písničky a tanečky (v těch se zjevně cítí mnohem jistěji než v mluvených scénách). Zatímco ve scénkách jdou hodně do stylizace a šklebu, který jim příliš nesedí a „dělají si natvrdo legraci“, v choreografiích a zpěvech jsou opravdovější. Protože mluvit může každý, ale dobře tančit a zpívat, to už je dřina. A tak – možná mimochodem – odhalují, jací vlastně jsou. Poznáte mezi nimi poctivou dřičku, pipinu, intelektuálku i tu barbínovitou cheer girl. Je zajímavé, že víc se daří mladým mužům – možná je to tím, že kluci, kteří se vážně pustí do showbusinessu, musí být skutečně rozhodnutí (a žene je nadání), zatímco holky do toho vstoupí jen z pouhého nadšení, někdy i bez talentu, a myslí si, že to vydřou. Ale ono se to nakonec pozná. Takže, i když je to poměrně zábavná záležitost, cítíte v tom určitá umělost, nacvičenost a uvědomělou komunikativnost. To se zlomí na konci, kdy přizvou diváky ke zpěvu a společnému tanci. Tam jsou najednou konečně sami sebou.

Jana Soprová

strana 13 →

Josef Tejkl:

Asteroid Bejček

TAK ASPOŇ ZAKAŠLEJ, NEBESKÝ! ANEB GRAVITACE JE DAR

Letošní Hronov nabídl v pravdě čtyři čistě autorské české texty. Pension, Žáby, Hotel Beránek a Asteroid Bejček. Všechny čtyři jsou nepřehlédnutelné: osobní bilancování Františka Zborníka, formální průzkum Petra Macháčka, stylová čistota a hravost Ivany Faitlové a Františka Kasky, či jazyková dokonalost a osobní charisma Josefa Tejкла, to vše nepochybně posouvá autorské amatérské divadlo dál. Přesto si myslím, že právě posledně jmenovaný Josef Tejkl přivezl do Hronova spolu se svým novým souborem Samohana z Hradce Králové nejlepší současný český text. A to včetně profesionální scény.

Nebeská tragikomedie s feministickou polevou, jak svůj text pojmenovává sám autor, si totiž na nic nehraje, resp. není spoután pózou v dobrém slova smyslu, tedy schématem, které předem určí vše ostatní. Jinými slovy není zde podstatné jak se to říká, ale co se říká. A to, co se říká, je autentické, osobní. Možná se to zdá samozřejmé, ale bohužel, v kontextu současné české dramatiky, je to jev spíše ojedinělý, vzácný, je to zkrátka a dobře dar.

K tomu je pak třeba připočíst čistou a mnohdy i rafinovanou jazykovou stylizaci autora. Pro někoho možná na první pohled hospodský, vulgární, snad i jednostranný jazyk zde však podle mého soudu zcela koresponduje s kontrastem vysokého a nízkého, kontrapunktem mezi světem černých rour a galaxií jimi viděných a světem tlačanky s cibulí na talíři z myčky.

Možná je to jako s těmi ženskými v Tejklových hrách. Čím více autora přitahují, s o to větší razancí je z počátku pošle s odpuštěním do prdele. Chápu to jako metaforu. Čím výše nás Tejkl chce nechat nahlédnout, tím níže nás nejdříve zavede.

Tejkl jako režisér navíc chytře staví i prostor své inscenace. Princip divadla na divadle mu umožní v případě potřeby shodit veškerý sentiment, který se asi zkrátka mezi Jupiterem a Saturnem vždycky vyskytuje, otázkou je, nakolik onen takřka demiurg nestrhává příliš pozornost na sebe sama aniž by přitom nabízel cokoli dál. Částečně se to týká i flétnisty, který svou expresí někdy znemožňoval srozumitelnost některých monologů páně Bejčka.

Podstatná je však jednoduchost onoho prostoru. Vždyť hvězdárnu zde tvoří toliko dvě židle. Dvě židle, dva chlapi a text. A pan Nebeský samozřejmě, který nakonec Bejčka obejmě. Zazvoní a příběhu je konec. Nebo začátek?

Tomu říkám divadlo.

Petr Michálek

strana 5 →

kamarádi, takže se to dalo dohromady, já věděl o výborných ženských, takže jsme dali do kupy potenciálně skvělý herecky muzikantský tým. Když teď vidíme, že to fajnšmekry zajímá, tak se pouštíme do dalšího projektu. Jmenuje se to Země pokladů, moje věc, která byla nominovaná na Radoka a uvidíme, jak to půjde. S touhle hrou se sice nenabízíme, hrajeme, když nás někdo osloví, ale vychází to i tak dvakrát do měsíce, což je myslím ideální.

jas

Příliš mnoho slov. Chce se mi parafrázovat výrok z jistého známého filmu. Bohužel. Asteroid Bejček by jistě mohl být velmi zajímavou inscenací, nebýt neúnosné délky zbytečně užvaněného textu. Pan Tejkl ve své hře otevírá téma, které by diváka mělo mít potenciál zaujmout a snad i pohltnout. Bohužel, zároveň s tím ho ubíjí. Přívalem slov, nabubřelých vět a zbytečně komplikovaných, zdoluhavých úvah. Je to zajímavé, rád bych jásal, ale jaksi se mi to nedaří. Možná to byl cíl. Opravdu nevím.

-alp-

Asteroid Bejček byl představením, u kterého jsem věděl, do čeho jdu, protože znám poetiku tohoto souboru. Musím říct, že se jim podařilo vtáhnout mě do děje, ale ačkoliv se lidi povětšinou smáli, mně přišlo tohle představení spíše smutné a dýchl na mě duch stereotypu a obyčejného života, což mi ke konci Hronova na náladě nepřidalo. Většinou mě hry pana Tejкла míjejí, tentokrát tomu bylo ovšem jinak.

Honza

Já nevím, já nějak nevím, jestli je to takhle nějak správně, když je to hozené celé jen jedním směrem. Prostě myslím, že by se tam ty ženy měly nějakým způsobem bouřit. Přece takhle to být nemůže. Tedy doufám, že ne. Jinak se mi zdá, že Pepa Tejkl se docela dobře popral s tím, že to aj napsal, aj režiroval, aj v tom sám hrál – jen by to mohl celkově trochu hodit i do směru... na druhou stranu zkrátka.

L.N.

TotO Divadlo Praha

Etgar Keret: K

MÍSTO, KDE ŽIJÍ SEBEVRAZI

Postavy
postupy
postoje

Hany Jůzlové

S Hanou Jůzlovou, režisérkou TotO divadla a autorkou dramatizace Keretovy povídky Knellerův letní tábor, jsme si daly pívko v trávě. Hned potom, co jedna herečka přijela se zlomenou nohou v sádře (úraz při prvním představení) a druhá si vyvrkla kotník (při dalším)... Doufám, že třetí zvládnete bez problémů.

Jak to, že máte novou Lihi, ale je tu s vámi i Lihi původní (slovenská)? Na zdraví!

Na zdraví! Tereza s námi pořád je, ale dělá toho strašně moc, dostala se na dokumentaristiku na FAMU. Vidíme se čím dál míň. Museli jsme to kvůli hraní pořešit a s Veronikou jsme se domluvili v Poličce, odkud pochází a kam nás pozvala na představení. Také vystudovala DAMU, takže zaskočila a prozatímně s námi zůstala.

Nevadí ti, že ve věci, kterou režiruješ, také hraješ, a ke všemu ještě mužskou postavu (syna)? Máte nedostatek chlapů?

Nepřemýšlela jsem nad tím, že by to mohla být dcera. Jsi první člověk, který to řeší. Hlavně máme nedostatek herců. Abych řekla pravdu, mě herectví moc netankuje, ale prostě jsem se tak rozhodla. Ta postava je hrozně důležitá – poprvé se tam mluví o sebevraždě – bez ní si to nedokážu vůbec představit. Kdyby syna hrál někdo jiný, asi bych byla ráda, ale zase na druhou stranu je to pro mě dobrá škola. Zkouším si, jestli jsem vůbec chlap nebo ženská.

A na co přicházíš?

... že vůbec nevím.

V tom případě ho (ji) můžeš hrát klidně dál. Jak si objevila Létajíčího Santiniho a Etgara Kereta?

Úplně náhodou. Byla jsem na festivalu spisovatelů a tam jsem ho poznala osobně. Šlo o jedenodenní rychlé setkání, kde jsem poslouchala jeho čtení. Pak jsem přijela do Prahy a řešila jsem, co že To budu pro tO TotO divadlo připravovat. Měla jsem pusto v hlavě, šla jsem do knihovny a najednou na mě začala jedna kniha svítit - Létajíčí Santini. A protože jsem na Kereta měla kontakt, začala jsem si s ním dopisovat...

p.s. Nanka, která si zlomila na začátku představení nohu, statečně dohrála do konce a až poté si jela pro sádku! A Katka, která si vyvrkla kotník a spadla v zákulisí jako hruška, odehrála s bakulí místo nohy i poslední představení. Statečná děvčata? Síla jeviště? Obojí?

-jasan-

TotO divadlo uvádí Knellerův letní tábor od Etgara Kereta, to je titulěk, který protíná fotografickou koláž slečny bez očí a úst, umístěnou v kruhovém terči na programu. Trochu morbidní, znepokojující, ale výborně graficky upravené. Po zhlédnutí představení pochopíme, jak obrázek výborně koresponduje s tématem hry.

Nacházíme se v současné Izraeli, dva přátelé, Chaim a Ari Galfand, cestují starým ojetým autem na víkendový výlet. Cesta probíhá normálně, až do momentu, kdy potkají na vysočině (Golanské výšiny) stopačku. Postupně zjistí, že v tomto historickém terénu zabloudili. Ve snaze vyhnout se na silnici ležící postavě havarují. Postavou je Rafael Kneller. Od tohoto okamžiku se nacházejí na onom světě, v prostoru, kde se dějí zázraky jako běžné události. Rafael Kneller se ukáže být náhradním andělem, majitelem vily, kde z vodovodu teče mléko a dějí se různé jiné podivnosti. Vila je vlastně Knellerův tábor. Místo, kde žijí sebevrazi. To je základní situace, která nastartuje množství bizarních událostí. Pointují se vtipy, které se začaly v reálném světě, smrt je zde přítomna v humorné nadsázce, je pouze vesele obrácenou stranou života. Život se nachází v smrti a smrt je součástí života. Cesta tam je náhodná, bezbolestná a poněkud běžná. Tato polarita je motorem řady volných asociací, plné neočekávaných zvratů zakončených jednoduchým vyústěním. Hlavní hrdina je vrácen do skutečného života.

Není možné negratulovat k objevení tohoto textu, originální dramaturgii a zručné dramtizaci. Scénografie, hudební složka a herecká realizace byly inteligentní, stylově čisté a plné kultivovaného humoru. Představení probíhalo v jakémsi snovém „rauši“, rozvolněném prostorovém kódu, ale přesto bylo dostatečně konkrétní. Soubor je typově bohatě diferencovaný a současně schopný významově přesné herecké zkratky. Jsem přesvědčen, že se souborem TotO přišla do českého ochotnického divadla nová barva, a že vtipná poznámka v duchu inscenace na programovém letáčku – program divadla nevznikl za podpory Ministerstva kultury ČR, ani Magistrátu hl. města Prahy – dává velkou naději do budoucnosti.

Ján Zavarský

Geisslers Hofcomedianten

Kuks

Soubor podle libret H. Rademina: Nevyslovené oraculum – Výmluvná mlčenlivost. Ani muk!–Nepomuk!

Geisslers Hofcomedianten Kuks

převádějí staré barokní předlohy do současného divadelního (a kulturního) kontextu. Jejich nejnovější produkce, jež měla premiéru loni v srpnu v Kuksu, se jmenuje Nevyslovené oraculum aneb Výmluvná mlčenlivost aneb Ani muk! Nepomuk! a zpracovává svatojánská divadelní oratoria Heinricha Rademina z let 1727, 1728 a 1730. Režisér Petr Hašek ani jeho spoluscenáristka a překladatelka oratorií Kateřina Bohadlová nejsou k předlohám nijak pietní. Vše se odehrává v současnosti. Alegorické postavy živilů jsou šaškové navlečení do odpadového materiálu dnešní doby (umělé květináče, prskavky, vysavač...). Klaunské výstupy Mistra Václava (Otakar Fajfr) a Mladýho Slávka (Michal Novák) se opírají o základní dějové situace ze života sv. Jana Nepomuckého. Přetvářejí je však do pokleslých výstupů dvou nemotorných klaunů. Oba pracují s vtipem a humorem estrádních bavičů, ovšem s velkým nadhledem a odstupem. V celku pak vzniká barvitá a hlavně bláznivá postmoderní skládanka různých citací a odvolávek, jež baví znalého i nezna-
lého, je vkusná, nápaditá a osvěžující.

Recenze Vladimíra Hulce z krajské přehlídky experimentujícího divadla Královéhradeckého kraje
Audimafor Kostelec nad Orlicí
(převzato z Amatérské scény 2/2008)

Mám rád hru a hraní si: s kostýmy, se scénou, se slovy. Ale co je nad tím? Proč? Zbytečný rámec, nejasnost. Ale už dlouho jsem neviděl kostýmní zvukomalbu. A bavil jsem se.

Karel Tomas

Přišel jsem o trochu později. A tak v závěru, když herci byli coby pacienti odvedeni, jsem posmutněl. Ale když končí radost, tak člověk posmutní, aby možná přišla... Dobrý.

Radvan Pácl

Jak dneska řešit téměř úplnou neexistenci společného/společeského/kulturního/sdíleného kontextu? Dost úspěšný pokus o řešení a zároveň analýzu této potíže. Hlavně ta analýza. I když pro mě trochu esteticky problematické, tak silný multimediální zážitek.

Petr Macháček
Převzato ze Zpravodaje Šrámkova Písku

Z Dredu se rekrutuje i velká část dalšího,

v Hronově již známého, souboru – Geisslers Hofcomoedianten Kuks. Programově se zabývají obdobím vrcholného baroka a jeho autory z okruhu hraběte Františka Antonína Šporka. Zapo-
menuté texty překládají do češtiny a různými divadelními formami zkoumají jejich možnosti prezentace v současném kulturním kontextu. Nejúspěšnější byli při převodu anonymního textu Amor a tyran, nalezeného ve Šporkově archivu, do lidového kočovného divadla. Loni zpracovali barokní intermezzo Serpillo a Melissa jako televizní reality show. Letos přijeli s jinou aktualizací jiných textů – Ani muk! Nepomuk! Za výchozí si vybrali libreta Heinricha Rademina ke svato-
jánským nepomukovským oratoriím z dvacátých let osmnáctého století, která přetavili do téměř kabaretní mozaiky „schmidovského“ ražení (mám na mysli Jana Schmida z Ypsilonky a jeho metodu hravosti a střihu). Mají k tomu schopné herce, a tak inscenace funguje i bez jakéhokoli vědomí historických odkazů. Je to její plus, ale i slabina. Nepomukovské téma, které je základem této inscenace, se jeví jako pouhá záminka ke kabaretně laděné divadelní hříčce. Možná větší odvaha ke skutečně experimentální divadelní formě, odklon od prvoplánového a nadbytečného režisérova (Petr Hašek) dovysvětlování na začátku a hlavně v závěru by pomohly více obrátit divákovu pozornost k tomu, o co – předpokládám – hofcomoediantům jde především: k odkazům a zdrojům, ze kterých jejich inscenace vycházejí.

Vyňato z článku Vladimíra Hulce
Tekuté písky experimentujícího divadla o Šrámkové Písku 2008
(převzato z Amatérské scény 3/2008)

Rozhovor Petra Haška

Vidím ve vašem souboru známé tváře z DAMU, jak jste se vůbec dali dohromady?

My se známe už hodně dlouhou dobu, z gymnázia z Náchoda. Založili jsme tam soubor, jehož část dál založila Geisslery. To bylo před sedmi lety, přičemž každý rok děláme vždy jednu novou inscenaci. Takže spolu fungujeme už sedm let.

Proč zrovna tento styl, tato doba – baroko?

Duchovním otcem celé té věci, toho nápadu založit soubor, je muzikolog, odborník na baroko Stanislav Bohadlo, který nám tuto možnost nabídl. V Kuksu vybudoval i naše divadlo – vlastní scénu a přišel také se založením festivalu Teatrum Kuks, který se právě na baroko specializuje. Ale hlavně Kuks fungoval jako významné kulturní centrum a lázně v době baroka a byl známý po celé Evropě. Přirozeně navazujeme na tuto tradici, vlastně na Geisslery před 300 lety. Tím je velmi úzce specializovaná i naše dramaturgie. Děláme totiž pouze barokní texty, které ještě nebyly objevené nebo jsou pouze málo známé, a navíc se nějakým způsobem vážou ke Kuksu. Buď tam byly nějak prokazatelně uváděné, nebo jejich autor v Kuksu působil. Tato vazba by tam vždy měla být a zatím se nám to i tak daří.

Takže tím, že vlastně překládáte staré texty, rozšiřujete naši kulturu.

(smích) To je hezky řečeno, no můžete si to myslet.

Nebo ne?

Doufáme nebo spíš vidíme v tom nějaký smysl. Navíc si myslím, že baroko má hodně společných aspektů s dnešní dobou. V té době se hodně mluvilo o tom, že je kultura úpadková a že divadlo je úpadkové, umění je úpadkové, byla v něm řada nesourodých prvků. Myslím si, že má baroko mnoho společných principů s dnešním uměním. Tím pádem se tam dá najít řada paralel s dneškem.

Zaujaly mě vaše kostýmy, jak vznikaly?

Naše výtvarnice Kristýna Šrolová s námi spolupracuje už od začátku, ale jinak všechny naše věci vznikají kolektivně. Od začátku se bavíme o koncepci, všichni mají možnost do toho zasahovat a na základě společných debat vznikají nápady. Řekli jsme si, že bychom byli rádi, aby to bylo takové bláznivé, postavy aby připomínaly blázný – blázný na výletě v kostele, když to řeknu takhle „natvrdo“, proto jsou vlastně v pyžamech. A co se týká toho zbytku – i baroko používalo hodně atributy k alegorickým postavám a my používáme atributy současné doby, které nějakým způsobem korespondují s postavami živilů. Kristýna kostýmy uzpůsobila tak, aby se daly v pohodě nosit.

Jak na vás reagují diváci?

Musím říct, že si nás diváci museli trochu najít. V Kuksu samozřejmě máme tak trochu vybudovanou jakousi diváckou obec, kterou nějakým způsobem oslovujeme. Samozřejmě pro někoho je to asi velké sousto, lidi často nechápou, proč to děláme. Jsou na to určitě rozporuplné názory, určitě se nelíbíme každému.

Eva – převzato ze Zpravodaje Šrámkova Písku

Tak jak je to vlastně s tou postmodernou Aneb Cokoli chcete

POST-MODERNA je tak trochu hrozivým slovem. A cokoli je hrozné, snažím si převést do humoru, abych se toho tolik nebála. Díky tomu jsem v postmoderně našla i humor, který tam podle mnohých vůbec není. Přiznám se, že mé první setkání s postmodernou na divadle mě úplně vykojelo. Protože jsem prostě nevěděla, co si o tom myslet. Připadá-li si člověk jako pitomec, jako jediný, kdo se neorientuje, dopadá na něj depka. Naštěstí mi v tu chvíli poradil jeden kamarád, jak na tento fenomén pohlížet. „To musíš vpustit jedním uchem sem, a druhým to zase vypustit ven. A dál se tím nezabývat. Ono v té hlavě něco zůstane.“ Návod jsem přijala, a kupodivu mi na postmodernu funguje dodnes. V hlavě opravdu někdy něco zůstane. Za postmodernu se totiž označují jako naprosté slátaniny, tak i díla, která mají opravdu co říci. A obojí je správně. Kouzlo postmoderny spočívá v tom, že stejné dílo

může pro jednoho znamenat slátaninu, a pro druhého geniální věc. Neexistuje jedna obecná pravda, a jestli vám to někdo tvrdí, nezlobte se na něj, ale spíše ho politujte. Zásadní je, že si v dnešním světě stále více musíme zvykat na to, že lidé jinakost nehledají, prostě JINÍ jsou. Ať chtějí nebo ne. Každý z nás stále hledá spřízněné duše – ať v pohledu na lásku, na sex, na vztah k penězům, na humor a samozřejmě taky na divadlo. V jednu chvíli se zdá, že s tímhle člověkem máte stejný jazyk. Určitě jste zažili ten jásavý pocit, kdy si s někým porozumíte v jedné věci a začnete nadšeně hovořit o dalších... a nadšení postupně opadá, protože jinakost se dříve nebo později projeví. Ale přesto se s ostatními můžete propojit, alespoň na chvíli a v něčem. A tím, že budete naslouchat ostatním, můžete se i leccos zajímavého dozvědět. Někdy stačí i to, když se jen tak společně zasmějeme. Třeba blbostem. Protože postmoderna, to nejsou jen učené filozofické, sociologické či psychologické rozpravy a definice, ale také docela obyčejná hravost – se situacemi, se slovíčky, s omyly. Nejen v divadle, ale i v životě. Postmoderna jako taková je vlastně jen termín, který někde někdo vymyslel (jestli vás zajímá, kdy a kdo, tak si to vygooglujte nebo prolistujte staré Zpravodaje). A jestli ji nechcete a prostě vás nebaví, tak si ji zrušte. Přesně podle amerického hesla „Take it or leave it.“ Je to jen na vás.

Jana Soprová

Černou grotesku

francouzského dramatika Jean-Claude Danauda Ach, ta něha našich dam! pojednal režisér souboru LUNA Stochov Luboš Fleischmann s plným pochopením její stylové specifičnosti. Správně vycítil základní žánrovou polohu absurdně nadsazené anekdoty o ženách, tvářících se ultrafeministicky a přitom prahnoucích po co nejintenzivnějším erotickém ukojení ze strany opačného pohlaví. Vedl proto celou trojici interpretek k nepsychologickému a nepopisnému herectví, které pracuje s adekvátní mírou nadsázky, s komentářem a prudkým, nevysvětlujícím myšlenkovým střihem. Nestává se často, aby takto kladené nároky na herecký projev byly všemi protagonistkami zcela naplněny, ba co víc, aby byly propojeny ve vzájemné, stylově čisté souhře. Výkony všech tří dam (Marie Benešová, Nataša Gáčová a Daniela Šteruská) nelze označit jinak než za špičkové v kontextu současného českého amatérského divadla. Právě inscenace Stochovských dokázala, jak důležitý je pro výsledný tvar výběr takových hereckých prostředků, které slouží tématu a vytvářejí sdělnou a působivou stylovou rovinu.

Recenze Milana Schejbala ze Středočeské krajské přehlídky
činoherního a hudebního divadla Wintrův Rakovník
(převzato z Amatérské scény 2/2008)

Luna Stochov /.../

scénovala text současné „dobře udělané komedie“ cizí provenience, což ještě nezaručuje kvalitu, neboť ta v tomto případě vyžaduje především dobrou praktickou znalost konvencí, jež je třeba uplatnit, aby se diváci smáli. Inscenace textu Jean-Clauda Danauda Ach, ta něha našich dam Divadla LUNA Stochov to demonstrovala názorně. Především čitelně, přehledně a logicky uspořádala děj jako zřetězení situací, které šly odněkud někam a bylo jasné, proč to musí být jenom takto a ne jinak. Všechny tyto situace jsou situace režijně-herecky rozehrávány; dámy M. Benešová, N. Gáčová a D. Šteruská ukazují, co je to chápat a realizovat situaci jako jednání určité postavy a režisér Fleischmann to všechno sjednotil ve stylové scénování, z něhož nenápadně, ale čitelně vystupují rysy grotesky s poukazem (lehce satirickým), že s těmi bojovnými dámami pronásledujícími mužské pokolení je to úplně jinak.

Vyňato z článku Jana Císaře Od bodu G do závěti
o celostátní přehlídce Divadelní Třebíč / Divadelní Děčín
(převzato z Amatérské scény 3/2008)

Knellerův letní tábor

PŘEFIK – NEPŘEFIK, TO JE JEDNO

Posledním představením předposledního dňa festivalu bol (pre mňa ako skupinu B1) Knellerův letní tábor divadelného súboru TotO Divadlo z Prahy. Divadelnú adaptáciu rovnomennej prózy súčasného izraelského autora Etkara Kerta napísala režisérka inscenácie Hana Jůžlová.

Po krátkom pátraní na internete mi The Google vyhodil informáciu, že Knellerův letní tábor bol zaradený do francúzskeho zoznamu Dvoch stoviek najlepších kníh desaťročia (v tomto prípade 1990 – 2000), že izraelská Asociácia vydavateľov za neho autorovi udelila cenu Platinové knihy, ktorá sa prideľuje podľa predajnosti titulu za hranicou štyridsaťtisíc výtlačkov, a že neskôr autor vydal komiks s názvom Pizzeria Kamikaze – podľa podniku, v ktorom pracuje hlavný hrdina a rozprávač príbehu Chájim. Aj keď autora som doteraz nemala tú česť poznať, jeho próze kultúry svet evidentne prisúdil veľmi vysokú kvalitu a niečo z tejto kvality sa naozaj podarilo preniesť aj na javisko Čapkovho sálu. Videli sme cez prizmu už spomínaného Chájima vyrozprávaný príbeh skupiny samovrahov, ktorý sa z dôvodu, akým ukončili svoj život, ocitajú na mieste veľmi podobnom svetu, v ktorom žili, kým žili a rovnako pokračujú v hľadaní jeho zmyslu, rovnako túžia po láske a medziľudskom pochopení. Scénicky je tento svet vymedzený monochromatickou farebnosťou, neurčitej, nekonkrétnej podoby (drevená platforma a akýsi závesný paraván) a jemnou posmrtnou sriehňov na tvári všetkých zúčastnených, inak však naozaj všetko funguje ako u nás a pre nich „tam hore“. Divák sa teda celý čas trvania inscenácie pozerá na svet, ktorý mu v konaní postáv, vo vzťahovej aj predmetnej realite pripomína ten jeho svet, ale súčasne ho všetci vnímame ako svet mimo osobnej skúsenosti (azda naozaj málokto z divákov úspešne vykonal akt sebevraždy) a teda nereálny, surreálny a v tomto prípade mýtický. Táto dvojpólovosť dodáva videnému ustavične prítomné napätie a také zvláštne chvenie v žalúdku, lebo sa pozeráme na svet posmrtný, teda svet, ktorý sa nás všetkých životne týka, aj keď azda nie v spôsobe, akým sa doň dostaneme. Aj keď TotO Divadlo používa veľmi jednoduché divadelné prostriedky, ich mizanscenické riešenia sú skôr ilustratívne, než by príbehu dodávali špecifickú javiskovú kvalitu, spôsob rozprávania je úplne nedramatický, pointovanie situácií je z hľadiska ich príbehotvornej kvality miestami až nešikovné, súznenie súboru s príbehom je tak krehké, že vytvorí na javisku mýtický svet svojbytnej poetiky, ktorý lapne a zaujíma od začiatku až do konca. V tomto prípade príbeh, téma a výpoveď podržali pokope všetky ostatné prvky divadelného diela, vrátane rôznych nedopovedaností, nepresností v narábaní s rekvizitami, hudbou, príchodmi a odchodmi postáv a inými detailmi, ktoré by sa dali v logickej analýze Knellerůvmu letnému táboru vyčítať. Ale keďže ide o svet mýtu, môže divák súboru vyčítať, že sa do konca nedozvie, prečo mali všetci zlaté topánky? Na to existuje jediná správna odpoveď – v posmrtnom svete sebevrahov to tak jednoducho je.

Zuza Ferenczová

Jsem ráda, že jsem na představení šla, ač mě někteří varovali. Inscenace plná myšlenek a tajemna, úvah, jak to vypadá po smrti se rozbíhala postupně, ale rozběhla do slušných rozměrů rámovaná hudbou a zlatými botami. Varuje, v údolí smrti to nemusí být tak růžové, jak si člověk před sebevraždou přeje, člověk se tam musí naučit žít mezi ostatními ztroskotanci a pokud to nezvládne a zabije se podruhé, to je teprve peklo. Radši zůstanu živá.

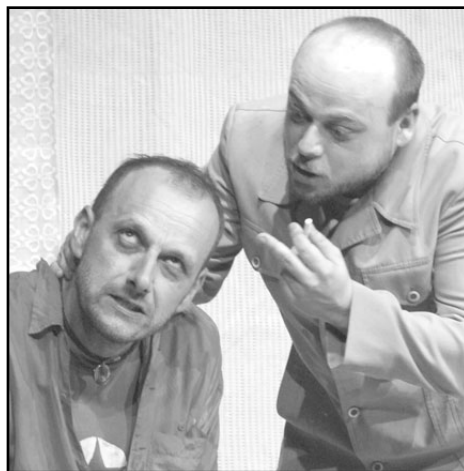
Tereza Skálová

Doporučuji všem povídky Etgara Kerta (Létající Santini) – jsou nádherné! Zdá se mi povedená i inscenace jedné z povídek (Knellerův letní tábor). A ještě ke všemu dnes se mi stala speciální věc (vlastně poprvé letos na Hronově) jsem zůstala sedět na židli v divadle a to naprosto dojatá. Díky.

Jasanka Panáčková

Po rozpadu nejlepší skupiny Slade jsem ztratil naději, že mne ještě někdo jiný podobně zaujme. Objevil se ovšem Curt Cobain a srdce zaplesalo...Knellerův letní tábor rozbitý v Čapkově sále parádně začal, kam se hrabe olympiáda...Amazing Kamikadze Syndrom je v každém z nás, je psáno na obalu desky...nemám smysl pro sebevraždu...Kostýmy a masky herce řádně oddělují od diváků, líbí se mi zlaté tenisky. Příběh zachytávám (na rozdíl zkušeného divadelního harcovníka MP), zdá se ovšem, že méně přesně než evidovaná abstinující toxikomanka KŠ. Výrony semene do mozku jsem přilíši nepociťoval, nejasné orientace hrdivy, teologické problémy...neplakal jsem, ani se nevztekal. „Možná jsem trochu mimo...“

Petr Lanta

POSTMODERNA NEEEXISTUJE